

Taskukohane elekter kõigile Eestimaa inimestele

Austatud Vabariigi Valitsus

Pöördume Teie poole seoses elektrienergia ja võrguteenuse järsu hinnatõusuga, mis on muutnud esmavajaliku teenuse paljudele Eesti leibkondadele raskesti kättesaadavaks ning põhjustanud ebaproportsionaalse rahalise koormuse.

Mõistame, et elektriarved on koostatud korrektselt vastavalt tegelikule tarbimisele ning arvestuslikke vigu ei pruugi esineda. Probleemi tuum seisneb elektrienergia lõpphinnas, mis on kujunenud äärmiselt kõrgeks.

Suurenenud kulud on otseselt seotud märgatavalt kasvanud elektritarbimisega, mis tuleneb meie kliimavööndile iseloomulikust talveperioodist. Näiteks oli 2026. aasta jaanuari Eesti keskmine õhutemperatuur $-7,8$ °C, mis on pikaajalisest keskmisest oluliselt madalam. Sellistes ilmastikutingimustes on eluruumide kütmine ning elementaarse elukeskkonna tagamine vältimatult energiamahukam ning tarbimise kasv ei tulene liigest või ebamõistlikust kasutusest, vaid objektiivsetest oludest.

Lisaks elektrienergia hinnale suurendab arve kogusummat märkimisväärselt ka väga kõrge võrguteenuse tasu, mis koos energiakuluga moodustab tarbijate jaoks ebaproportsionaalselt suure lõpphinna. Tekkinud on olukord, kus elektriarved moodustavad paljudel juhtudel lubamatult suure osa leibkondade sissetulekust, seades ohtu inimeste toimetuleku ja suurendades energiapuuduse riski.

Palume Vabariigi Valitsusel kaaluda ja rakendada järgmisi meetmeid energiakulude leevendamiseks:

- analüüsida elektrienergia ja võrguteenuse hinnakujunduse põhjendatust ning läbipaistvust;
- rakendada ajutisi leevendusmeetmeid kõrge hinnatasemega perioodideks (nt talvekuud);
- töötada välja hinnastabiliseerimise või kompensatsioonimehhanismid kodutarbijatele;
- vähendada või ajutiselt leevendada võrguteenuse tasusid kriitilistel perioodidel;
- kaaluda elektrienergia käibemaksu ajutist langetamist;
- loobuda ajutiselt või alaliselt CO₂ kvoodi- ja heitmetasude ülekandmisest lõpphinda või kompenseerida nende mõju tarbijatele;
- vähendada põlevkivienergia maksustamist erakorraliselt kõrgete turuhindade perioodil, et tagada juhitava tootmise konkurentsivõime;
- suunata riigile kuuluvate energiatootjate erakorralised kasumid otse tarbijate hinnaleevenduseks;
- kehtestada ajutine hinnalagi või universaalteenuse laiendus kodutarbijatele;
- toetada energiatõhususe investeeringuid (soojustamine, küttesüsteemid) kiirendatud ja lihtsustatud toetustega.

Nende meetmete eesmärk on tagada, et elektrienergia kui esmavajalik teenus oleks Eesti inimestele kättesaadav mõistliku hinnaga ka turu- ja ilmastikuolude äärmuslikes kõikumistes ning et välditaks energiapuuduse süvenemist ühiskonnas.